

פרשת בהעלותך – שני

(טו) וְאַחֲרֵי־כֵן יָבֹאוּ הַלְוִיִּם לַעֲבֹד אֶת־אֹהֶל מוֹעֵד וַטְהַרְתָּ אֹתָם וְהִנַּפְתָּ אֹתָם תְּנוּפָה:

טו ובתר כֵּן יבאו הַלְוִיִּם לְיוֹאֵי, לְמַפְלַח יֵת מִשְׁכָּן זְמָנָא; וְתִדְבִּי יִתְהוֹן, וְתָרִים יִתְהוֹן אֲרָמָא.

(טז) כִּי נִתְּנִים נְתָנִים הִמָּה לִּי מִתּוֹךְ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל תַּחַת פְּטֻרַת כָּל־רָחֹם בְּכוֹר כָּל־מִבְּנֵי יִשְׂרָאֵל לִקְחֹתִי אֹתָם לִי:

טז אַרִי אֲרִי מִפְּרִשִׁין אֲנוֹן קִדְמִי, מִגּוֹ בְנֵי יִשְׂרָאֵל: חֲלָף פֶּתַח כָּל וְלֹדָא בְּכָרָא כּוּלָא, מִבְּנֵי יִשְׂרָאֵל קִרְיָבִית יִתְהוֹן, קִדְמִי.

רס"י < נְתָנִים נְתָנִים.: נְתוּנִים לְמִשָּׂא, נְתוּנִים לְשִׁיר. פְּטֻרַת: פְּתִיחַת:

(יז) כִּי לִי כָל־בְּכוֹר בְּבִנִי יִשְׂרָאֵל בְּאָדָם וּבְבִהֶמָּה בְּיוֹם הַכֹּתִי כָל־בְּכוֹר בְּאֶרֶץ מִצְרַיִם הִקְדַּשְׁתִּי אֹתָם לִי:

יז אַרִי דִילִי כָל בְּכָרָא בְּבִנֵי יִשְׂרָאֵל, בְּאֲנָשָׁא וּבְבִיעִירָא: בְּיוֹמָא, דְּקִטְלִית כָּל בְּכָרָא בְּאַרְעָא דְּמִצְרַיִם, אֲקִדִּישִׁית יִתְהוֹן, קִדְמִי.

רס"י < כִּי לִי כָל־בְּכוֹר: שְׁלִי הָיוּ הַבְּכוֹרוֹת בְּקוֹ הַדִּין שֶׁהִגַּנְתִּי עֲלֵיהֶם בֵּין בְּכוֹרֵי מִצְרַיִם וְלִקְחֹתִי אוֹתָם לִי עַד שֶׁשָּׁעוּ בְּעַגְלָה וְעַכְשָׁיו "וְאָקַח אֶת־הַלְוִיִּם":

יז אַרִי דִילִי כָל בְּכָרָא בְּבִנֵי יִשְׂרָאֵל, בְּאֲנָשָׁא וּבְבִיעִירָא: בְּיוֹמָא, דְּקִטְלִית כָּל בְּכָרָא בְּאַרְעָא דְּמִצְרַיִם, אֲקִדִּישִׁית יִתְהוֹן, קִדְמִי.

(יח) וְאָקַח אֶת־הַלְוִיִּם תַּחַת כָּל־בְּכוֹר בְּבִנֵי יִשְׂרָאֵל:

יח וְקִרְיָבִית, יֵת לְיוֹאֵי, חֲלָף כָּל בְּכָרָא, בְּבִנֵי יִשְׂרָאֵל.

(יט) וְאַתָּנָה אֶת־הַלְוִיִּם נְתָנִים | לְאַהֲרֹן וּלְבָנָיו מִתּוֹךְ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לַעֲבֹד אֶת־עֲבֹדַת בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל בְּאֹהֶל מוֹעֵד וּלְכַפֵּר עַל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְלֹא יִהְיֶה בְּבִנֵי יִשְׂרָאֵל נֶגֶף בְּגִשֶׁת בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל אֶל־הַקֹּדֶשׁ:

יט וְיִהְיִבִּית יֵת לְיוֹאֵי מִסִּירִין לְאַהֲרֹן וּלְבָנָוְהִי, מִגּוֹ בְנֵי יִשְׂרָאֵל, לְמַפְלַח יֵת פֶּלְחֵן בְּנֵי יִשְׂרָאֵל בְּמִשְׁכָּן זְמָנָא, וּלְכַפֵּרָא עַל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל; וְלֹא יִהְיֶה בְּבִנֵי יִשְׂרָאֵל, מוֹתָא, בְּמִקְרַב בְּנֵי יִשְׂרָאֵל, לְקִדְשָׁא.

רס"י < וְאַתָּנָה וְגו': חֲמֵשׁ פְּעָמִים נֶאֱמַר "בְּנֵי יִשְׂרָאֵל" בְּמִקְרָא זֶה לְהוֹדִיעַ חֲבָתָן, שֶׁנִּכְפְּלוּ אֲזָכוּרִתִּיהֶן בְּמִקְרָא אֶחָד כְּמִנְיַן חֲמִשָּׁה חֲמִשִּׁי תוֹרָה. וְכֵן רָאִיתִי בְּבִרְאשִׁית רַבָּה. וְלֹא יִהְיֶה בְּבִנֵי יִשְׂרָאֵל נֶגֶף: שְׁלֹא יִצְטָרְכוּ לְגִשֶׁת אֶל הַקֹּדֶשׁ, שָׁאֵם יִגְשׁוּ – יִהְיֶה נֶגֶף:

(כ) וַיַּעַשׂ מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן וְכָל־עֵדֶת בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל לַלְוִיִּם כְּכֹל אֲשֶׁר־צִוָּה יְהוָה אֶת־מֹשֶׁה לַלְוִיִּם כִּן־עָשׂוּ לָהֶם בְּנֵי יִשְׂרָאֵל:

כ וַעֲבַד מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן וְכָל כְּנִשְׁתָּא דְּבְנֵי יִשְׂרָאֵל, לְלִיוְאֵי: כְּכֹל דְּפָקִיד יֵי יֵת מֹשֶׁה, לְלִיוְאֵי כִּין עֲבָדוּ לְהוֹן, בְּנֵי יִשְׂרָאֵל.

רס"י < וַיַּעַשׂ מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן וְכָל־עֵדֶת וְגו': מֹשֶׁה הֶעֱמִידֵן וְאַהֲרֹן הִנִּיפִם וַיִּשְׂרָאֵל סָמְכוּ אֶת יָדֵיהֶם:

(כא) וַיִּתְחַטְּאוּ הַלְוִיִּם וַיִּכָּבְסוּ בְּגִדֵיהֶם וַיִּנָּף אַהֲרֹן אֹתָם תְּנוּפָה לִפְנֵי יְהוָה וַיִּכַּפֵּר עֲלֵיהֶם אַהֲרֹן לְטַהָרָם:

כא וְאֲדַכִּיאוּ לְיוֹאֵי, וְחִוְרוּ לְבוּשִׁיהוֹן, וְאַרִים אַהֲרוֹן יִתְהוֹן אֲרָמָא, קִדְם יֵי; וְכַפֵּר עֲלִיהוֹן אַהֲרוֹן, לְדַכּוֹאִיְהוֹן.

(כב) וְאַחֲרֵי־כֵן בָּאוּ הַלְוִיִּם לַעֲבֹד אֶת־עֲבֹדָתָם בְּאֹהֶל מוֹעֵד לִפְנֵי אַהֲרֹן וּלִפְנֵי בָנָיו כְּאֲשֶׁר צִוָּה יְהוָה אֶת־מֹשֶׁה עַל־הַלְוִיִּם כִּן עָשׂוּ לָהֶם:

כב וּבְתֵר כֵּין עָאִלוּ לְיוֹאֵי, לְמַפְלַח יֵת פֶּלְחָנְהוֹן בְּמִשְׁכָּן זְמָנָא, קִדְם אַהֲרוֹן, וְקִדְם בְּנוֹהִי: כְּמָא דְּפָקִיד יֵי יֵת מֹשֶׁה עַל לְיוֹאֵי, כִּין עֲבָדוּ לְהוֹן.

רס"י < כְּאֲשֶׁר צִוָּה ה' וְגו' כִּין עָשׂוּ: לְהַגִּיד שֶׁבַח הָעוֹשִׂין וְהַנֶּעֱשֶׂה בָּהֶם, שֶׁאֶחָד מֵהֶן לֹא עָכַב:

כב וּבְתֵר כֵּין עָאִלוּ לְיוֹאֵי, לְמַפְלַח יֵת פֶּלְחָנְהוֹן בְּמִשְׁכָּן זְמָנָא, קִדְם אַהֲרוֹן, וְקִדְם בְּנוֹהִי: כְּמָא דְּפָקִיד יֵי יֵת מֹשֶׁה עַל לְיוֹאֵי, כִּין עֲבָדוּ לְהוֹן.

(כג) וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה לֵּאמֹר:

כג וּמִלִּיל יֵי, עִם מֹשֶׁה לְמִימַר.

(כד) זֹאת אֲשֶׁר לַלְוִיִּם מִבֶּן חֲמִשׁ וָעֶשְׂרִים שָׁנָה וּמַעְלָה יָבוֹא לְעֹבָא צָבָא בְּעֲבֹדַת אֹהֶל מוֹעֵד:

כד דָּא, דְּלִיוְאֵי: מִבֶּר עֶסְרִין וְחֲמִישׁ שָׁנִין, וְלַעֲיִלָא, יִיְתִי לְחִילָא חִילָא, בְּפֶלְחֵן מִשְׁכָּן זְמָנָא.

רס"י < זֹאת אֲשֶׁר לַלְוִיִּם: שָׁנִים פּוֹסְלִים בָּהֶם וְאִין הַמוֹמִין פּוֹסְלִין בָּהֶם. מִבֶּן חֲמִשׁ וָעֶשְׂרִים: וּבְמָקוֹם אַחֵר אוֹמַר (במדבר ד): "מִבֶּן שְׁלֹשִׁים שָׁנָה". הָא כִּיצַד? (חולין כז) מִבֶּן כ"ה בָּא לְלַמֵּד הַלְכוֹת עֲבוּדָה וְלוֹמַד חֲמֵשׁ שָׁנִים, וְכֵן שְׁלֹשִׁים עוֹבֵד. מִכָּאן, לְתַלְמִיד שְׁלֹא רָאָה סִימָן יָפֵה בְּמִשְׁנָתוֹ בְּחֲמֵשׁ שָׁנִים, שָׁשׁוּב אֵינוֹ רוֹאֶה:

(כה) וּמִבֶּן חֲמִשִּׁים שָׁנָה יָשׁוּב מִצָּבָא הָעֹבְדָה וְלֹא יַעֲבֹד עוֹד:

כה וּמִבֶּר חֲמִשִּׁין שָׁנִין, יְתוּב מִחִיל פֶּלְחָנָא; וְלֹא יִפְלַח, עוֹד.

רס"י < וְלֹא יַעֲבֹד עוֹד: עֲבוּדַת מִשָּׂא בְּכַתֵּף, אֲבָל חוּזֵר הוּא לְנַעֲלִילַת שְׁעָרִים וְלְשִׁיר וְלְטַעוֹן עֲגָלוֹת. וְזֶהוּ "וְיִשְׂרַת אֶת־אֲחִיו" – "עִם אַחֻוְהִי", כְּתַרְגוּמוֹ:

(כו) וְיִשְׂרַת אֶת־אֲחִיו בְּאֹהֶל מוֹעֵד לְשֹׁמֵר מִשְׁמֶרֶת וְעֹבְדָה לֹא יַעֲבֹד כִּכָּה תַעֲשֶׂה לַלְוִיִּם בְּמִשְׁמֶרֶתָם:

כו וַיִּשְׁמִישׁ עִם אַחֻוְהִי בְּמִשְׁכָּן זְמָנָא, לְמִטְר מִטְרָא, וּפֶלְחָנָא, לֹא יִפְלַח; כְּדִין תַּעֲבִיד לְלִיוְאֵי, בְּמִטְרָתְהוֹן.

רס"י < לְשֹׁמֵר מִשְׁמֶרֶת: לְחֻנוֹת סָבִיב לְאֹהֶל וּלְהִקִּים וּלְהוֹרִיד בְּשַׁעַת הַמַּסָּעוֹת: